

Meditatie bij zondagsbrief d.d. 28 november 2021

Advent 2021: vertrouwen oefenen en moedig op weg blijven

Van U is de toekomst. Dit jaarthema van de Protestantse Kerk in Nederland mag ons in de Adventstijd extra aanspreken. 'Advent' betekent 'komst / aankomst'. God komt tot bevrijding in het midden van de nacht. In de periode voor Kerst staat de verwachting centraal. De profeten en evangelisten zetten ons als boden van het licht op dit spoor. Vol vreugde. Maar er zijn ook andere krachten. Tegenkrachten. Van de volle agenda's tot de coronacrisis. Het is onze opdracht de geesten te onderscheiden. Daarbij kan de Adventstijd ons helpen als periode van inkeer en bezinning.

Vertrouwen

Om zicht te krijgen op Advent als oefening in vertrouwen, grijp ik terug op Numeri 13 en 14. Daar lezen we over de twaalf verspieders, die Mozes uitzendt om het beloofde land te verkennen. De toekomst. Het blijkt een land, vloeiende van melk en honing (13:27). Kaleb en Jozua bestempelen het, om het opstandige volk tot bedaren te brengen, zelfs als 'buitengewoon goed' (*tof meod meod* - 14:7). Het is 'zeer, zeer goed' en overtreft zelfs de schepping (*tof meod* - Gen.1:31)! In de goedheid van het land weerspiegelt zich de goedheid van God. Hij geeft het beste. Altijd. Geen kruimels. Kaleb en Jozua zeggen eenparig (ze steunen elkaar in hun geloof): als de HEER welgevallen aan ons heeft, zal Hij ons in dit land brengen en het ons geven (14:8). Zij leggen de toekomst in Gods hand en geven het voorbeeld. Vrees voor de HEER zou onze vrees voor de toekomst weg moeten nemen. Maar mensen zijn mensen: bang, kleingelovig en halsstarrig. Is de toekomst niet ongewis, een somber zwart gat? Het kwade gerucht uit de mond van de overige verspieders verspreidt zich (ook zonder social media) sneller dan het goede nieuws. De spanning over de vraag wie men moet geloven loopt hoog op, zo hoog zelfs, dat het volk liever, in uitiem wantrouwen, terugkeert naar Egypte, onder een nieuwe leider. Zo wordt er wind gezaaid en storm geoogst. Het volk staat in de emotie van het moment zelfs met stenen klaar om het gezag omver te werpen. Jozua en de zijnen mogen vertrouwen uitstralen als boden van de toekomst van de Heer (Advent); angst en oppositie overstemmen dit.

Onder ede

Het volk heeft een lange tocht door de woestijn achter de rug, de bevrijding uit Egypte en de verbondssluiting bij de Sinäi. In deze 'bruidstijd' heeft God zijn volk onder ede beloofd het land Kanaän in bezit te zullen geven (14:16). Van U is de toekomst! Dat had het volk op de drempel van het beloofde land óók kunnen zeggen, had het adventsgeloof wortel geschoten in hoofd, hart en zinnen. Maar het zwicht voor een negatieve campagne: voor het *fake news* dat de meerderheid van de teruggekeerde verspieders verspreidt. Het is altijd moeilijk te geloven dat de waarheid zich bij de minderheid ophoudt. 'Er zijn daar louter reuzen en sterke steden. Het is een onmogelijk land.' Hier meldt zich de kracht van het negatieve denken, dat een fantoom van oproer door de reien van de Israëlieten doet gaan en dreigt uit te monden in zinloos geweld en een totale opstand. Er was reden tot vertrouwen en gegronde verwachting. Had God zelf het volk niet, onder ede, de toekomst in een goed land beloofd? Hen zijn belofte niet als onderpand gegeven? Maar zo gaat het steeds weer: vertrouwen komt te voet en gaat te paard. Als spiegelvertelling van Advent laat dit Bijbelverhaal ons voelen: er is, ziende op de levende Heer, op zijn Woord en beloften, alle reden tot vertrouwen en verwachting. Hij die is en zijn zal, zal geven, en nog wel het beste. Als angst en onzekerheid heersen, zendt hij zijn boden om ons op andere gedachten te brengen en goed nieuws te brengen. Ik verkondig u grote blijdschap...

Blikrichting

Het land Kanaän is geen bezit, maar *gave* van de HEER. De toekomst is een geschenk. God staat borg voor de toekomst van zijn volk. Zouden wij Hem dan afvallen? De toekomst van de kerk, de toekomst van de wereld en onze persoonlijke toekomst en vrijheid in andere, vreemde handen leggen? Dat is

de vraag die ik beluister in de bewogen preek en tijdsrede van dominee Visser. Er valt daarop af te dingen. Maar de kernvraag blijft: Waardoor laten wij ons leiden en gezeggen? Waardoor de richting van ons leven bepalen? Dat zijn vragen om over na te denken in de dagen van Advent. Ook als angst voor de reusachtige problemen van dit moment ons bekruipt en code zwart als doemscenario boven de samenleving hangt. Wat is onze blikrichting? Zien wij, aangedreven door de media, alleen nog 'reuzen'?

Kijk dan liever naar de reuzentros, die de verspieders aanvankelijk, goedsmoeds, als rank uit één stuk met twee man aan een draagstok meenemen (14:23). Geen geloof zonder bewijs! Blijf bij de wijnstok. Vier het Avondmaal. Maar het loopt anders. Als de HERE God een kerk bouwt, bouwt de duivel er een kappelletje naast (Luther). 'De hele vergadering zei dat men hen stenigen zou' (14:10)!

Een geest van navolging

Op dat moment verschijnt de heerlijkheid des HEREN in de tent der samenkomst aan al de Israëlieten. De deur wordt van de andere kant geopend. Dat is Advent (naar een woord van Bonhoeffer). Voordat wij verdwalen in een woud van godsbeelden, mensbeelden en wereldbeelden en in het oerwoud van stemmen om ons heen, deskundig en ondeskundig, stelt de Heilige Schrift ons de levende Heer voor ogen. Hij is streng in zijn oordeel over het rumoer en de opstandigheid van de Israëlieten, maar mild jegens Kaleb, als adventsbode voor zijn aangezicht. In zijn knecht Kaleb heeft hij de bezieling door 'een andere geest' (*ruach*) gevonden, 'een geest van navolging'. Als beloning mag Kaleb met zijn nageslacht het land beërven. De Adventsprediking wekt in ons een nieuwe mentaliteit: een geest van, inderdaad, *volkomen* navolging (14:24), als vrucht van de Geest die als onderpand in onze harten is uitgestort. Bedroef de Geest van God niet. In overgave, vertrouwen en dienende liefde ligt de ware vrijheid. Naar het woord van Augustinus: 'Gij geeft en zult mij geven, U in vrijheid na te volgen'.

Als wij vertrouwen oefenen en moedig op weg blijven, is het beloofde land niet ver weg.

Teunard van der Linden

*Kom tot ons, de wereld wacht,
Heiland, kom in onze nacht.
Licht dat in de nacht begint,
kind van God, Maria's kind.*

